

DENET VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 20.12.2018
Sirküler No : 2018/126

7155 SAYILI KANUNLA ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN PARA ALACAKLARININ ELEKTRONİK TAKİBİNDE VE KONKORDATO İLE ARABULUCULUK KURUMLARINDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1. GENEL OLARAK

“7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun” (Kanun) 19/12/2018 tarih ve 30630 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Kanun yayımı tarihinde (19/12/2018) yürürlüğe girmiş olmakla birlikte değişik yürürlük tarihleri bulunan maddeler ilgili olduğu bölümlerde ayrıca belirtilmiştir.

Kanun’la, icra dairelerinin iş yükünün azaltılması amacıyla, abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerinin elektronik ortamda yapılması hususu düzenlenmiştir.

Yine, konkordato kurumunun uygulanmasındaki aksaklıkların giderilmesi amacıyla İcra ve İflas Kanununda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Son olarak, arabuluculuk ticari davalar için de dava şartı olarak getirilmiş; bu kapsamda Türk Ticaret Kanunu ve Arabuluculuk Kanununda değişiklikler yapılmıştır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2018 yılında 9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 160’den fazla ülkede bulunan 1.600 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 80.000’nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

2. ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN PARA ALACAKLARININ ELEKTRONİK TAKİBİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER (Yürürlük Tarihi: 01/06/2019)

- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen “**abonelik sözleşmeleri**”¹ ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan **mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına** ilişkin icra takipleri ancak elektronik yöntemle başlatılabilecektir(Kanun m. 2).
- Elektronik takibi uygulamak üzere UYAP bünyesinde Merkezî Takip Sistemi oluşturulacaktır (Kanun m. 3).
- Takip talebi alacaklı avukatı tarafından, Merkezî Takip Sisteminde doldurulacaktır. Takip harç ve masrafları elektronik ortamda ödenecek ve güvenli elektronik imzayla onaylanıp sisteme kaydedilecektir. İcra takibi, sisteme kaydedilmekle başlayacaktır (Kanun m.4).
- Bu kapsamındaki takiplerde **Merkezî Takip Sistemi harcı** alınacak; ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmayacaktır(Kanun m.5).
- Sistem tarafından ödeme emri düzenlenecektir(Kanun m.5).
- Ödeme emri ile tebliğ mazbatalı kapalı zarfa ilişkin bilgiler, sistem üzerinden ilgili Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT) birimine iletilecektir (Kanun m. 5).
- İlgili PTT birimi tarafından, ödeme emrinin ve tebliğ mazbatalı kapalı zarfın çıktısını alınıp ödeme emri 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca borçluya tebliğ edilecektir (Kanun m. 5).
 - Borçlu, tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olan kişilerden ise zorunlu elektronik tebligata ilişkin hükümler uygulanacaktır.
 - Adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılmaması veya tebligat yapılamaması hâlinde, takibe devam etmek isteyen alacaklı avukatı, sistem üzerinden, borçlunun adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresine tebligat çıkarılmasını sağlayabilecektir.
 - Borçluya buna rağmen tebligat yapılamaması veya borçlunun yerleşim yeri adresinin yurt dışında bulunduğu anlaşılmaması hâlinde, alacaklı avukatının talebi üzerine, harçlar ikmal edilerek icra dairesinde takibe devam edilecektir. Bu durumda sistem üzerindeki takip kapatılacaktır.

¹ 7.11.2013 tarih ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 52’nci maddesi ile abonelik sözleşmeleri tanımlanmıştır. Buna göre, **abonelik sözleşmesi**, tüketicinin, belirli bir mal veya hizmeti sürekli veya düzenli aralıklarla edinmesini sağlayan sözleşmelerdir. Yazılı veya mesafeli olarak kurulan bu sözleşmelerin bir nüshasının kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile tüketiciye verilmesi zorunludur. Belirli süreli abonelik sözleşmelerine sözleşmenin belirlenen süre kadar uzayacağına ilişkin hükümler konulamaz; ancak abonelik sözleşmesinin kurulmasından sonra, sözleşmenin sona ereceği tarihe kadar tüketicinin talepte bulunması veya onay vermesi hâlinde abonelik sözleşmesi uzatılabilir.

- Borç, takip harç ve masrafları ile birlikte, ödeme emrinde belirtilen hesap numarasına ödendiğinde takip sona erecektir (Kanun m.6).
- Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde, herhangi bir icra dairesine başvurarak ödeme emrine itiraz edebilecektir. Merkezî Takip Sistemi üzerinden güvenli elektronik imza kullanılarak da itiraz edilebilecektir (Kanun m.7).
- Süresi içinde borca yapılan itiraz üzerine icra takibi duracaktır. Sadece yetkiye itiraz hâlinde alacaklı avukatı, yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilecek; takip talebinde belirtilen icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için bu dairenin bağlı bulunduğu mahkemede yetki itirazının kaldırılması gerekecektir. Duran takip hakkında, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri uygulanacaktır(Kanun m.7).
- Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen süresi içinde ödeme yapılmaması hâlinde, alacaklının yetkili icra dairesi nezdinde yapacağı talep üzerine cebrî icraya devam olunacaktır(Kanun m.8).
- Cebrî icra işlemlerine devam edilmesinin mümkün olduğu hâllerde, alacaklı avukatı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın UYAP üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilecektir(Kanun m.8).
- Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde UYAP üzerinden de haciz talep edilebilecek, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren iki yıl içinde haciz talep edilmezse takip düşecektir(Kanun m.8).
- Kanun'da hüküm bulunmayan hâllerde İİK uygulanacak ve Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenecektir(Kanun m.9).
- Söz konusu uygulama Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (01/06/2019) derdest olan takipler hakkında uygulanmayacaktır.

3. KONKORDATOYA İLİŞKİN DÜZENLEMELER (Yürürlük Tarihi: 19/12/2018)

- Bilindiği üzere, 15/03/ 2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı Kanunla, İİK'nın konkordatoya ilişkin hükümleri revize edilmişti. Yaklaşık sekiz aylık uygulama neticesinde ortaya çıkan bazı sorunların çözümüne yönelik olarak da 7155 sayılı Kanun ile birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Konkordato ile ilgili ayrıntılı bilgi için 2018/120 no.lu Sirkülerimize bakılabilir.

- Bu defa yapılan değişiklikle Kanun’la İİK’nın 286/e maddesinde belirtilen konkordato talebine eklenecek belgeler arasındaki “*finansal analiz raporu*”, “*denetim raporu*” olarak değiştirilmiştir. Daha önce konkordato kararının verilmesine esas teşkil edecek analiz raporunun “*ön projede yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu göstermesi*” kriteri aranırken denetim raporunun “*ön projede yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence vermesi*” kriteri getirilmiştir (Kanun m.13).
- Denetim raporları ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanacaktır (Kanun m.13).
- Adalet Bakanlığınca buna ilişkin olarak yönetmelik çıkarılacaktır (Kanun m.13).
- Bilindiği üzere mahkeme, en az bir konkordato komiseri görevlendirmekle birlikte alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilmekteydi. Kanunla yapılan değişiklikle üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden birinin, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilmesi zorunluluğu getirilmiştir (Kanun m.14).
- Adalet Bakanlığınca komiserlerin nitelikleri, eğitimleri, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacak hususlar kapsamında yönetmelik çıkarılacaktır (Kanun m.15).
- Kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi gerekçelerine “borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiğinin mahkeme tarafından anlaşılması” da eklenmiştir (Kanun m.16).
- Kanunun yürürlüğe girdiği (19/12/2018) tarihinde görülmekte olan konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır (Kanun m.17).

4. ARABULUCULUK KURUMUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER (Yürürlük Tarihi: 01/01/2019)

- Hatırlanacağı üzere, arabuluculuk, 22/06/2012 tarih ve 28331 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış bulunan 07/06/2012 tarih ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (Arabuluculuk Kanunu) ile ülkemizde uygulanmaya başlanmıştır.

- İş uyuşmazlıklarında dava şartı olarak arabuluculuk, 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış bulunan 12/10/2017 tarih ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile düzenlenmiştir. Uygulama 01/01/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir. İş uyuşmazlıklarında arabuluculuk ile ilgili ayrıntılı bilgi için 2018/123 no.lu Duyurumuza bakılabilir.
- Bu defa, 7155 sayılı Kanun’la 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na 5/A maddesi eklenmek suretiyle “*ticari davalar*”dan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak getirilmiştir. (Kanun m.20).
- Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtay’da görülmekte olan davalar hakkında dava şartı olarak arabuluculuk uygulanmayacaktır (Kanun m.20).
- Kanun ile Arabuluculuk Kanunu’na yeni bir bölüm eklenmiş ve iş uyuşmazlıkları ve ticari uyuşmazlıklara ilişkin dava şartı olarak arabuluculukta uygulanacak hükümler belirtilmiştir (Kanun m.23). Buna göre:
 - Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır.
 - Ticari uyuşmazlıklarda arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir.
 - Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.
 - Dava açılmadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi hâlinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, ihtiyati haciz kararı verilmesi hâlinde ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen dava açma süresi, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez.
 - Özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu hâllerde, dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz.

5. 7155 SAYILI KANUNLA YAPILAN DİĞER DÜZENLEMELER

- Kanun’la alacaklının, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla dosya safahat bilgileri ile borçlunun mal, hak veya alacağını elli kuruş karşılığında sorgulayabilme veya sorgulanmasını talep edebilme olanağı getirilmiştir (Kanun m.10).

- Yine, alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilecektir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden de haciz talep edilebilir(Kanun m.11).
- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 29 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir(Kanun m.18).

“Merkezî Takip Sistemi harcı:

MADDE 29/A- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılan takiplerde, Merkezî Takip Sistemi harcı peşin alınır.

Haciz aşamasına geçilmeden Merkezî Takip Sistemi aracılığıyla sonuçlanan icra takipleri için ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.

İcra takibinin Merkezî Takip Sistemi kapsamında sonuçlandırılmaması veya takipten vazgeçilmesi hâlinde tahsil edilmiş olan Merkezî Takip Sistemi harcı iade edilmez. Ancak, kesinleşen takibe icra dairesinde devam edilmesi hâlinde, tahsil edilmiş Merkezî Takip Sistemi harcının ödendiği tarihte geçerli olan icraya başvurma harcı tutarını aşan kısmı takip sonunda alınacak tahsil harcına mahsup olunur.”

- Harçlar Kanunu’na bağlı (I) sayılı tarifenin “B) İcra ve iflas harçları” başlıklı bölümünün “I- İcra harçları” başlıklı bölümüne eklenen bentle, 7155 sayılı Kanun kapsamında icra takiplerinde takibe konu olacak alacak tutarı üzerinden % 2 oranında harç ödenmesi hükme bağlanmıştır. (Kanun m.19). Bu suretle alınacak harç tutarı icraya başvurma harcından düşük olamaz.

Saygılarımızla.